

Υπόθεση C-211/22

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

17 Μαρτίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunal da Relação de Lisboa (εφετείο Λισσαβώνας, Πορτογαλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

24 Φεβρουαρίου 2022

Εκκαλούντες:

Super Bock Bebidas, S.A.

AN

BQ

Εφεσίβλητη:

Autoridade da Concorrência (αρχή ανταγωνισμού)

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Το ζήτημα που πρέπει να επιλυθεί είναι αν τα αποδειχθέντα πραγματικά περιστατικά συνιστούν ή όχι την παράβαση που προβλέπεται στο άρθρο 9, παράγραφος 1, του Lei da Concorrência (νόμου περί ανταγωνισμού) [Lei n.º 19/2012, de 8 de maio, que aprova o Novo Regime Jurídico da Concorrência (νόμου 19/2012, της 8ης Μαΐου, σχετικά με τη θέσπιση νέου νομικού πλαισίου για τον ανταγωνισμό· στο εξής: NRJC)] και στο άρθρο 101, παράγραφος 1, της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), επομένως, κατ' αρχάς πρέπει να εξετασθεί η ύπαρξη ή όχι αντιανταγωνιστικής συμφωνίας ή πρακτικής κατά την έννοια των εν λόγω νομικών διατάξεων στην υπόθεση της κύριας δίκης.

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Στην υπό κρίση υπόθεση η αρχή ανταγωνισμού κατηγόρησε τη Super Bock Bebidas, S.A., τον AN (μέλος του διοικητικού της συμβουλίου) και τον BQ (διευθυντή ενός εκ των δύο εμπορικών τμημάτων της) (στο εξής: εκκαλούντες) για παραβίαση του δικαίου του ανταγωνισμού συνιστάμενη στη διοικητική παράβαση, που προβλέπεται και τιμωρείται από τα άρθρα 9, παράγραφος 1, στοιχείο α, και 68, παράγραφος 1, στοιχεία α και β, του NRJC. Το άρθρο 9 εμπνέεται από το άρθρο 101 ΣΛΕΕ, το περιεχόμενο του οποίου ουσιαστικά αναπαράγει. Το Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão de Santarém (δικαστήριο υποθέσεων ανταγωνισμού, ρύθμισης και εποπτείας της Santarém, Πορτογαλία) επικύρωσε την κατηγορία αυτή.

Η αρχή ανταγωνισμού και το Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão de Santarém έκριναν ότι στο πλαίσιο των συμβάσεων διανομής που συνήψε η Super Bock με τους διανομείς της εφαρμόστηκε συμφωνία περιοριστική για τον ανταγωνισμό λόγω του αντικειμένου της τουλάχιστον κατά την περίοδο από τις 15 Μαΐου 2006 έως τις 23 Ιανουαρίου 2017.

Το Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão de Santarém καταδίκασε τους εκκαλούντες στην καταβολή των εξής προστίμων: τη SUPER BOCK BEBIDAS, S. A., στην καταβολή προστίμου ύψους 24 000 000 ευρώ· τον AN στην καταβολή προστίμου ύψους 12 000 ευρώ, και τον BQ στην καταβολή προστίμου ύψους 8 000 ευρώ.

Οι εκκαλούντες άσκησαν έφεση κατά της απόφασης αυτής για τον λόγο ότι δεν διέπραξαν καμία παράβαση, καθόσον δεν αποδείχθηκε ούτε ότι η περιοριστική για τον ανταγωνισμό συμπεριφορά/συμφωνία ήταν αρκούντως επιζήμια για τον ανταγωνισμό ούτε ότι επέφερε αρνητικά για τον ανταγωνισμό αποτελέσματα, και ζητούν την απαλλαγή από τα επιβληθέντα πρόστιμα ή, τουλάχιστον, τη μείωσή τους.

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Συνιστά αυτός καθεαυτόν ο κάθετος καθορισμός ελάχιστων τιμών παράβαση ως εκ του αντικειμένου, ώστε να παρέλκει η προηγούμενη εξέταση του αν η συμφωνία ήταν αρκούντως επιζήμια;
2. Προκειμένου να αποδειχθεί η ύπαρξη του στοιχείου της «συμφωνίας» για την παράβαση λόγω του (σιωπηρού) καθορισμού ελάχιστων τιμών προς τους διανομείς, είναι αναγκαίο να αποδειχθεί στη συγκεκριμένη περίπτωση, ιδίως μέσω άμεσης αποδείξεως, ότι οι διανομείς εφάρμοσαν πράγματι τις καθορισθείσες τιμές;
3. Συνιστούν επαρκή στοιχεία για να θεωρηθεί ότι διαπράχθηκε παράβαση λόγω του (σιωπηρού) καθορισμού ελάχιστων τιμών προς τους διανομείς: i) η αποστολή καταλόγων με τις ελάχιστες τιμές και τα περιθώρια διανομής· ii) το αίτημα παροχής πληροφοριών από τους διανομείς σχετικά με τις τιμές πώλησης·

iii) οι καταγγελίες των διανομέων (όταν θεωρούν ότι οι τιμές μεταπώλησης που τους επιβάλλονται δεν είναι ανταγωνιστικές ή διαπιστώνουν ότι οι ανταγωνιστές διανομείς δεν τις τηρούν)· iv) η ύπαρξη μηχανισμών ελέγχου των τιμών (ελάχιστων μέσων τιμών), και v) η πρόβλεψη αντιποίνων (χωρίς να αποδεικνύεται η εφαρμογή τους εν προκειμένω);

4. Υπό το πρίσμα του άρθρου 101, παράγραφος 1, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, του άρθρου 4, στοιχείο α', του κανονισμού 330/2010, των κατευθυντήριων γραμμών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τους κάθετους περιορισμούς και της νομολογίας της Ένωσης, πρέπει να θεωρηθεί ότι είναι αρκούντως επιζήμια για τον ανταγωνισμό συμφωνία μεταξύ προμηθευτή και των διανομέων του περί (κάθετου) καθορισμού ελάχιστων τιμών και άλλων όρων συναλλαγής για τη μεταπώληση, με την επιφύλαξη της εξέτασης των τυχόν θετικών οικονομικών αποτελεσμάτων που προκύπτουν από μια τέτοια πρακτική, κατά την έννοια του άρθρου 101, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ;

5. Συνάδει με το άρθρο 101, παράγραφος 1, στοιχείο α', ΣΛΕΕ, και με τη νομολογία της Ευρωπαϊκής Ένωσης δικαστική απόφαση η οποία διαπιστώνει ότι συντρέχει το αντικειμενικό στοιχείο της «συμφωνίας» μεταξύ προμηθευτή και διανομέων στηριζόμενη στα εξής:

i) στον καθορισμό και στην επιβολή από τον πρώτο στους δεύτερους, σε τακτική, γενική και αμετάβλητη βάση, καθ' όλη τη διάρκεια της πρακτικής, των όρων συναλλαγής τους οποίους οι δεύτεροι πρέπει να τηρούν κατά τη μεταπώληση των προϊόντων που αγοράζουν από τον προμηθευτή, ιδίως των τιμών που χρεώνουν τους πελάτες τους, κυρίως ως ελάχιστων τιμών ή ελάχιστων μέσων τιμών·

ii) στην προφορική ή έγγραφη (μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου) γνωστοποίηση των επιβαλλόμενων τιμών μεταπώλησης·

iii) στην έλλειψη δυνατότητας των διανομέων να καθορίζουν αυτόνομα τις τιμές μεταπώλησης·

iv) στη συνήθη και διαδεδομένη πρακτική των υπαλλήλων του προμηθευτή να ζητούν (τηλεφωνικά ή αυτοπροσώπως) από τους διανομείς την τήρηση των υποδεικνυόμενων τιμών·

v) στην εν γένει τήρηση από τους διανομείς των τιμών μεταπώλησης που έχει καθορίσει ο προμηθευτής (εκτός από διαφωνίες σε συγκεκριμένα σημεία) και στον έλεγχο του κατά πόσον η συμπεριφορά των διανομέων στην αγορά είναι σύμφωνη με τους όρους που έχει καθορίσει ο προμηθευτής·

vi) στην περίπτωση ότι, προκειμένου να μην παραβούν τους καθορισθέντες όρους, οι ίδιοι οι διανομείς ζητούν συχνά από τον προμηθευτή να τους υποδείξει τιμές μεταπώλησης·

vii) στη διαπίστωση ότι οι διανομείς συχνά παραπονούνται για τις τιμές του προμηθευτή, αντί να εφαρμόζουν απλώς άλλες τιμές·

viii) στον καθορισμό από τον προμηθευτή (μειωμένων) περιθωρίων διανομής και στην αποδοχή από τους διανομείς ότι τα περιθώρια αυτά αντιστοιχούν στο επίπεδο αμοιβής των πωλήσεών τους·

ix) στη διαπίστωση ότι με την επιβολή μειωμένων περιθωρίων ο προμηθευτής επιβάλλει ελάχιστη τιμή μεταπώλησης άλλως τα περιθώρια διανομής θα είναι αρνητικά·

x) στην πολιτική εκπτώσεων τις οποίες χορηγεί ο προμηθευτής στους διανομείς βάσει των τιμών μεταπώλησης που πράγματι εφαρμόζουν αυτοί –με την ελάχιστη τιμή που έχει προηγουμένως καθορισθεί από τον προμηθευτή να είναι το επίπεδο αναπλήρωσης των αποθεμάτων πώλησης·

xi) στην υποχρέωση των διανομέων –λαμβανομένου υπόψη σε πολλές περιπτώσεις του αρνητικού περιθωρίου διανομής– να τηρούν τα επίπεδα τιμής μεταπώλησης που επιβάλλει ο προμηθευτής· η πρακτική χαμηλότερων τιμών μεταπώλησης εφαρμόζεται μόνο σε πολύ συγκεκριμένες περιπτώσεις και όταν οι διανομείς ζητούν από τον προμηθευτή περαιτέρω έκπτωση κατά την πώληση·

xii) στον καθορισμό από τον προμηθευτή και στην τήρηση, εκ μέρους των διανομέων, ανώτατων εκπτώσεων που πρέπει να εφαρμόζονται στους αντίστοιχους πελάτες, οι οποίες οδηγούν σε μια ελάχιστη τιμή μεταπώλησης, άλλως το περιθώριο διανομής θα είναι αρνητικό·

xiii) στην άμεση επαφή του προμηθευτή με τους πελάτες των διανομέων και στον καθορισμό των όρων μεταπώλησης που τους επιβάλλονται στη συνέχεια·

xiv) στην παρέμβαση του προμηθευτή με πρωτοβουλία των διανομέων, υπό την έννοια ότι ο πρώτος αποφασίζει για την εφαρμογή ορισμένων εμπορικών εκπτώσεων ή επαναδιαπραγματεύεται τους συναλλακτικούς όρους μεταπώλησης, και

xv) στο αίτημα των διανομέων προς τον προμηθευτή να επιτρέπει την πραγματοποίηση συγκεκριμένης συναλλαγής υπό ορισμένες προϋποθέσεις, προκειμένου να διασφαλίζεται το περιθώριο διανομής τους;

6. Δύναται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών συμφωνία περί καθορισμού ελάχιστων τιμών μεταπώλησης, του είδους που περιγράφεται ανωτέρω, η οποία καλύπτει σχεδόν το σύνολο της εθνικής επικράτειας;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: άρθρο 101.

Κανονισμός (ΕΕ) 330/2010 της Επιτροπής, της 20ής Απριλίου 2010, για την εφαρμογή του άρθρου 101 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της

Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ορισμένες κατηγορίες κάθετων συμφωνιών και εναρμονισμένων πρακτικών (ΕΕ 2010, L 102, σ. 1): άρθρο 4.

Ανακοίνωση της Επιτροπής – Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς (SEC/2010/0411 τελικό)

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Lei n.º 19/2012, de 8 de maio, que aprova o novo regime jurídico da concorrência, revogando as Leis n.ºs 18/2003, de 11 de junho, e 39/2006, de 25 de agosto, e procede à segunda alteração à Lei n.º 2/99, de 13 de janeiro (νόμος αριθ. 19/2012, της 8ης Μαΐου, σχετικά με τη θέσπιση νέου νομικού πλαισίου για τον ανταγωνισμό, την κατάργηση των νόμων αριθ. 18/2003, της 11ης Ιουνίου, και 39/2006, της 25ης Αυγούστου, και την τροποποίηση για δεύτερη φορά του νόμου αριθ. 2/99, της 13ης Ιανουαρίου): άρθρο 9.

Άρθρο 9, παράγραφος 1:

«Απαγορεύονται οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, οι εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων και οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων που έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τη νόθευση ή τον περιορισμό του ανταγωνισμού κατά τρόπο αισθητό στο σύνολο ή σε τμήμα της εσωτερικής αγοράς, και ιδίως εκείνες οι οποίες συνίστανται:

α) στον άμεσο ή έμμεσο καθορισμό των τιμών αγοράς ή πώλησεως ή άλλων όρων συναλλαγής[...]»

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Η επιχείρηση Super Bock δραστηριοποιείται στην παραγωγή και εμπορία ποτών, ιδίως μπίρας, εμφιαλωμένων νερών (ανθρακούχων και μη ανθρακούχων), αναψυκτικών, παγωμένων τσαγιών, οίνων, σαγκρίας και μηλίτη, τα οποία διανέμει στην Πορτογαλία μέσω δύο διαύλων, του διαύλου των τροφίμων (γνωστού και ως διαύλου «off-trade», όπου ο καταναλωτής καταναλώνει το προϊόν εκτός του σημείου πώλησής του) και του διαύλου HORECA (γνωστού και ως διαύλου «on-trade», όπου ο καταναλωτής καταναλώνει το προϊόν στο σημείο πώλησής του).
- 2 Όσον αφορά τον δίαυλο των τροφίμων (*off-trade*), ο οποίος αφορά τις αγορές σε υπεραγορές, σούπερ μάρκετ, καταστήματα χονδρικής, παραδοσιακά καταστήματα και εκπτώτικα καταστήματα για οικιακή κατανάλωση, η Super Bock εφαρμόζει την εμπορική της πολιτική άμεσα, δηλαδή προμηθεύει απευθείας έναν περιορισμένο αριθμό πελατών, ονομαζόμενων «άμεσοι πελάτες» ή «μεγάλοι πελάτες λιανικής», οι οποίοι γενικά απαιτούν να συναλλάσσονται απευθείας με τη Super Bock λόγω του όγκου των αγορών τους.

- 3 Όσον αφορά τον δίαυλο (HORECA) (on-trade), ο οποίος αφορά τις αγορές σε «ξενοδοχεία, εστιατόρια και καφετέριες» για μη οικιακή κατανάλωση, η Super Bock χρησιμοποιεί ως επί το πλείστον δίκτυο ανεξάρτητων διανομέων, οι οποίοι αγοράζουν τα προϊόντα της, προκειμένου να τα μεταπωλήσουν στην ημεδαπή, εκτός από τις ακόλουθες περιοχές, στις οποίες η Super Bock πραγματοποιεί τη διανομή απευθείας: Λισσαβώνα, Πόρτο, Μαδέρα, μέχρι το 2013 Κοϊμπρα, και από το 2014 τα νησιά Faial και Pico στις Αζόρες.
- 4 Η Super Bock διατηρεί εμπορική σχέση με το δίκτυο των ανεξάρτητων διανομέων της (στο εξής: διανομείς), στο πλαίσιο της οποίας οι τελευταίοι αγοράζουν ποικιλία ποτών όπως μπύρες, εμφιαλωμένα νερά, χυμούς/αναψυκτικά, μηλίτες και οίνους, κυρίως για να τα μεταπωλήσουν λιανικώς μέσω του διαύλου HORECA.
- 5 Οι εμπορικές σχέσεις μεταξύ της Super Bock και των διανομέων (οι οποίοι δεν ανήκουν στον όμιλο της Super Bock) βασίζονται σε συμβάσεις αποκλειστικής διανομής για συγκεκριμένη γεωγραφική ζώνη πωλήσεων.
- 6 Οι συμβάσεις αυτές έχουν διάρκεια ενός έτους, με ισόχρονες διαδοχικές παρατάσεις, οι δε συμβαλλόμενοι μπορούν να τις καταγγείλουν οποτεδήποτε.
- 7 Στο πλαίσιο αυτό η Super Bock διαπραγματεύεται με τους διανομείς της ετήσιους στόχους πωλήσεων και ανά κατηγορία προϊόντος, οι οποίοι, αν δεν επιτευχθούν, δίνουν τη δυνατότητα στην εκκαλούσα να καταγγείλει τη σχετική σύμβαση διανομής.
- 8 Στο πλαίσιο των εμπορικών της σχέσεων με τους διανομείς της η Super Bock καθόρισε και επέβαλε κατά τρόπο γενικό, ενιαίο (σε ολόκληρο το δίκτυο διανομέων) και αμετάβλητο, κατά την περίοδο τουλάχιστον από τις 15 Μαΐου 2006 έως τις 23 Ιανουαρίου 2017, τους όρους συναλλαγής που οι εν λόγω διανομείς ήταν υποχρεωμένοι να εφαρμόζουν κατά τη μεταπώληση προϊόντων που αγόραζαν από τη Super Bock, ιδίως τις τιμές που έπρεπε να χρεώνουν τους πελάτες λιανικής τους, είτε υποδεικνύοντας συγκεκριμένη τιμή είτε καθορίζοντας ελάχιστες τιμές ή μέσες ελάχιστες τιμές.
- 9 Η Super Bock επιφυλάσσει ρητά για τον εαυτό της το δικαίωμα να καθορίζει τις τιμές μεταπώλησης των προϊόντων που εμπορεύεται και, στην πράξη, δεν αναγνωρίζει στους διανομείς καμία δυνατότητα λήψης αποφάσεων.
- 10 Η Super Bock εφαρμόζει αυτή την πρακτική μέσω υπαλλήλων της, οι οποίοι λαμβάνουν εντολές εσωτερικά από διευθυντές δικτύου, περιφερειακούς διευθυντές ή διευθυντές πωλήσεων αναλόγως των καθηκόντων τους.
- 11 Στις περισσότερες περιπτώσεις οι υπάλληλοι της Super Bock επιβάλλουν τις εν λόγω τιμές μεταπώλησης στους διανομείς προφορικώς ή εγγράφως μέσω μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

- 12 Η Super Bock καθορίζει τις τιμές μεταπώλησης που επιβάλλει στους διανομείς, προκειμένου να διασφαλίσει τη διατήρηση ενός σταθερού και ενιαίου ελάχιστου επιπέδου τιμών στο σύνολο της εγχώριας αγοράς.
- 13 Η συνήθης διαδικασία καθορισμού και επιβολής των τιμών μεταπώλησης στους διανομείς είναι η ακόλουθη: κάθε μήνα (κατά κανόνα) η διεύθυνση πωλήσεων της εκκαλούσας Super Bock εγκρίνει κατάλογο ελάχιστων τιμών μεταπώλησης τις οποίες οι διευθυντές δικτύου ή πωλήσεων της διαβιβάζουν στους αντίστοιχους διανομείς, επισημαίνοντας συνήθως ότι οι τιμές αυτές είναι υποχρεωτικές και ότι δεν μπορούν να εφαρμοσθούν τιμές κατώτερες του καθορισθέντος ελάχιστου ορίου, ειδάλλως, η μη τήρησή τους θα αναφερθεί από τους υπαλλήλους της Super Bock, οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τον συντονισμό και τον έλεγχο, προς τη διεύθυνση πωλήσεων, η οποία θα λάβει τα αντίστοιχα μέτρα.
- 14 Στην πράξη οι διανομείς εφαρμόζουν τις τιμές πώλησης που καθορίζει η Super Bock (είτε με τον ανωτέρω τρόπο είτε κατά τρόπο έμμεσο, όπως εκτίθεται κατωτέρω).
- 15 Αποτελεί συνήθη και γενικευμένη πρακτική των υπαλλήλων της Super Bock να ζητούν ρητώς και απευθείας από τους διανομείς (τηλεφωνικώς ή αυτοπροσώπως) να τηρούν τις τιμές μεταπώλησης που υποδεικνύει η Super Bock.
- 16 Η Super Bock εφαρμόζει μηχανισμούς ελέγχου και παρακολούθησης των τιμών μεταπώλησης που εφαρμόζουν οι διανομείς.
- 17 Το σύστημα ελέγχου και παρακολούθησης που έχει προβλέψει η Super Bock βασίζεται, κυρίως, στην υποχρέωση που επιβάλλεται στους διανομείς να ενημερώνουν σχετικά με τις μεταπωλήσεις τους, μεταξύ άλλων, σχετικά με ποσότητες και τιμές, ζητώντας τους, παραδείγματος χάριν, να αποστέλλουν τα τιμολόγια των πωλήσεών τους σε τακτική βάση, επίσης βασίζεται στην αναφορά των παραβάσεων από την ομάδα των διευθυντών δικτύου και πωλήσεων και από την ομάδα συντονισμού και ελέγχου, προς τη διεύθυνση πωλήσεων.
- 18 Η Super Bock απειλεί τους διανομείς με πλείονα αντίποινα, όπως με τον αποκλεισμό από οικονομικά κίνητρα (για παράδειγμα εφαρμόζει εμπορικές εκπτώσεις, όταν αγοράζουν προϊόντα οι διανομείς από τη Super Bock, και ζητά την επιστροφή των εκπτώσεων που εφαρμόζουν οι διανομείς κατά τη μεταπώληση), καθώς και από τον εφοδιασμό και την αναπλήρωση των αποθεμάτων, ως μέσο εξαναγκασμού, προκειμένου αυτοί να εφαρμόσουν τις τιμές μεταπώλησης που εκείνη καθορίζει.
- 19 Σε περίπτωση μη τήρησης κατά τη μεταπώληση των επιβαλλόμενων από αυτή όρων συναλλαγής, η εκκαλούσα μπορεί να αποκλείσει ουσιαστικά τους διανομείς από την προμήθεια προϊόντων (δηλαδή από την αναπλήρωσή τους) και από τη συμμετοχή στις τιμές μεταπώλησης.
- 20 Προκειμένου να αποφύγουν παραβάσεις, οι ίδιοι οι διανομείς συχνά ζητούν από την Super Bock να τους υποδείξει τις τιμές μεταπώλησης που πρέπει να

εφαρμόζουν αποτρέποντας κατ' αυτόν τον τρόπο την οντότητα αυτή από το να τους επιβάλλει φαινομενικά βάσιμα αντίποινα.

- 21 Σύμφωνα με τη ρήτρα 2, παράγραφος 1, των συμφωνιών διανομής που συνήφθησαν μεταξύ της Super Bock και των διανομέων «η UNICER (ήδη Super Bock) θα πωλεί τα προϊόντα στον διανομέα σύμφωνα με τους τιμοκαταλόγους και τους γενικούς όρους πώλησης της UNICER, οι οποίοι αποτελούν σε κάθε περίπτωση αναπόσπαστο μέρος της παρούσας σύμβασης».
- 22 Κατά το διάστημα τουλάχιστον από τις 15 Μαΐου 2006 έως τις 23 Ιανουαρίου 2017 η Super Bock επέβαλε κατά τρόπο γενικό και ενιαίο ορισμένους όρους συναλλαγής στους διανομείς διασφαλίζοντάς τους θετικά περιθώρια διανομής, εφόσον τηρούσαν τις ελάχιστες τιμές μεταπώλησης.
- 23 Σκοπός της εκκαλούσας ήταν να διασφαλίσει ένα σταθερό και ενιαίο ελάχιστο επίπεδο τιμών στο σύνολο της εγχώριας αγοράς.
- 24 Ο ΑΝ είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Super Bock από τις 31 Μαρτίου 2014 και ο ΒQ διετέλεσε διευθυντής του εμπορικού τμήματος της Super Bock, υπεύθυνος πωλήσεων για τον δίαυλο HORECA από τις 4 Φεβρουαρίου 2013.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

Οι εκκαλούντες ισχυρίζονται, κατ' ουσίαν, ότι:

- Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο έκανε δεκτό ότι υπήρχε «συμφωνία» στηριζόμενο σε αμιγώς ενδεικτικά στοιχεία, αποκλίνοντας από την ευρωπαϊκή νομολογία, η οποία απαιτεί την απόδειξη του γεγονότος ότι οι διανομείς εφάρμοσαν εν τοις πράγμασι τις συνιστώμενες ελάχιστες τιμές, σύμφωνα με όσα προβλέπει το ΔΕΕ και οι «Κατευθυντήριες γραμμές για τους κάθετους περιορισμούς» — 2010/C130/01.
- Η ύπαρξη συμφωνίας προϋποθέτει την απόδειξη περί του ότι, στην πράξη, εφαρμόστηκε πράγματι η πολιτική του προμηθευτή.
- Από τα πραγματικά περιστατικά που αποδείχθηκαν στην εφεσιβαλλόμενη απόφαση δεν μπορεί να συναχθεί η ύπαρξη άμεσου ή έμμεσου καθορισμού τιμών.
- Για να χαρακτηριστεί η παράβαση ως περιορισμός λόγω του αντικειμένου, πρέπει να εξετασθεί κατά πόσον η συμπεριφορά κατά της οποίας επιβάλλεται κύρωση είναι αρκούντως επιζήμια, πράγμα το οποίο απαιτεί γνώση του οικονομικού πλαισίου που διέπει τις εικαζόμενες ανταγωνιστικές πρακτικές και το οποίο δεν προκύπτει από την απόφαση.

Η αρχή ανταγωνισμού απορρίπτει την επιχειρηματολογία των εκκαλούντων.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασεως περί παραπομπής

- 25 Οι εκκαλούντες καταδικάστηκαν για παράβαση του άρθρου 9, παράγραφος 1, του NRJC, του οποίου το γράμμα συμπίπτει κατ' ουσίαν με το γράμμα του άρθρου 101, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, στο πλαίσιο της προσέγγισης και της εναρμόνισης του καθεστώτος που ισχύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση σχετικά με τις πρακτικές που δύνανται να επηρεάσουν αισθητά το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, εξάλλου, το εθνικό δίκαιο του ανταγωνισμού βασίζεται εν γένει, σχεδόν εξ ολοκλήρου, στους σχετικούς κανόνες του ευρωπαϊκού δικαίου του ανταγωνισμού, ως εκ τούτου το ΔΕΕ είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί της αιτήσεως προδικαστικής απόφασεως (βλ. την απόφαση SAI Maxima Latvija, της 26ης Νοεμβρίου 2015, C-345/14, EU:C:2015:784).
- 26 Δεν είναι σαφές αν η συμπεριφορά που εκτίθεται στη δικογραφία συνιστά συμφωνία ή πρακτική περιοριστική για τον ανταγωνισμό λόγω του αντικειμένου της, κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 1, του NRJC, και του άρθρου 101, παράγραφος 1, στοιχείο α', ΣΛΕΕ.
- 27 Οι αποφάσεις του ΔΕΕ που επικαλείται το Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão de Santarém στην απόφασή του (Société Technique Minière, της 30ής Ιουνίου 1966, 56/65, EU:C:1966:38· Cartes Bancaires, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, και Budapest Bank κ.λπ., της 2ας Απριλίου 2020, C-228/18, EU:C:2020:265) δεν αναφέρονται σε καταστάσεις ανάλογες με αυτήν που αποτελεί αντικείμενο της υπό κρίση υπόθεσης.
- 28 Πρέπει να διευκρινισθεί αν αυτή η πρακτική ή συμφωνία περιορίζει τον ανταγωνισμό λόγω της φύσης και του αντικειμένου της, κατά τρόπον ώστε παρέλκει η εξέταση των αποτελεσμάτων της ή αν, προκειμένου να συνιστά πρακτική ή συμφωνία περιοριστική για τον ανταγωνισμό, θα πρέπει να αποδειχθεί ότι είναι αρκούντως επιζήμια ή ότι επιφέρει αντίθετα προς τους κανόνες του ανταγωνισμού αποτελέσματα.